

Saksframlegg

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Helse Sør-Øst RHF	14. desember 2017

SAK NR 000-2017

FORDELING AV FORSKNINGSMIDLER FOR 2018

Forslag til vedtak:

1. Styret slutter seg til innstilling vedtatt i Samarbeidsorganet for Helse Sør-Øst RHF og Universitetet i Oslo om fordeling av det øremerkede tilskuddet fra Helse- og omsorgsdepartementet til forskning for 2018.
2. Styret vedtar fordeling og videreføring av strategiske forskningsmidler i regionen slik det fremgår av saksframlegget.

Hamar, 7. desember 2017

Cathrine M. Lofthus
administrerende direktør

1. Hva saken gjelder

De regionale forskningsmidlene skal brukes til implementering av den regionale forsknings- og innovasjonsstrategien og støtte forskning i regionen. Dette for å legge grunnlag for videreutvikling og kvalitetsforbedring av spesialisthelsetjenesten gjennom økt kunnskap og kompetanse.

Styret skal vedta tildelingen av den konkurranseutsatte delen av de regionale midlene som er utlyst i årets ordinære søknadsprosess og vedta fordelingen av den øvrige, ikke-konkurranseutsatte, delen av midlene.

Samarbeidsorganet for Helse Sør-Øst RHF og Universitetet i Oslo vedtar innstilling av det øremerkede tilskuddet til forskning fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD-midler), mens styret i Helse Sør-Øst RHF vedtar endelig fordeling av disse midlene i tillegg til de regionale strategiske forskningsmidlene fra det regionale helseforetakets eget budsjett. For 2018 utgjør HOD-midlene 286,8 millioner kroner og de regionale strategiske midlene 279,8 millioner kroner. De samlede regionale forskningsmidlene utgjør dermed 566,6 millioner kroner. En andel av disse midlene er konkurranseutsatt til nye prosjekter og tiltak i en felles søknadsprosess med en samlet innstilling.

Det regionale forskningsutvalget har behandlet prinsipper for søknadsprosessen og ga i møte 29. november 2017 sin tilslutning til gjennomføringen av søknads- og vurderingsprosessen. Samarbeidsorganet vedtok i møte 1. desember 2017 innstillingen for tildeling av HOD-midlene og sluttet seg til innstillingen om fordeling av de regionale strategiske forskningsmidlene.

2. Fordeling av forskningsmidler i Helse Sør-Øst

2.1 Oversikt over konkurranseutsatte forskningsmidler

Den totale utlysningspotten består av HOD-midler som ikke er bundet opp gjennom tidligere tilsagn til flerårige prosjekter og tiltak (92,5 mill. kr) og den frie andelen av det regionale helseforetakets egne strategiske forskningsmidler (40,2 mill. kr), totalt 132,7 millioner kroner. Utlysning av forskningsmidler for 2018 fant sted i juni 2017 i henhold til anbefaling fra det regionale forskningsutvalget og fra Samarbeidsorganet for Helse Sør-Øst RHF og Universitetet i Oslo.

Det er i løpet av 2017 også tildelt forskningsmidler fra 2017-budsjettet til utenlandsstipend og til strategiske PhD-stipend ved ikke-universitetssykehusene (kfr sak 098-2016). Strategiske PhD-stipend ved ikke-universitetssykehusene ble utlyst samtidig som de regionale forskningsmidlene for 2018 og med samme søknadsfrist. Utenlandsstipend ble utlyst med to søknadsfrister, i mars og i september 2017.

2.2 Søknadsprosessen og innstilling

Ved søknadsfristens utløp 5. september 2017 var det kommet inn i alt 652 søknader om forskningsmidler for 2018. Av disse ble 21 søknader avvist av formelle årsaker. I alt 631 søknader ble vurdert av fagkomiteer etter RHFenes felles kriterier for vitenskapelig kvalitet og forventet nytte. Prosessen er beskrevet på Helse Sør-Øst RHF's nettsider: <http://www.helse-sorost.no> under fanen forskning.

Søknadsprosessen og den faglige vurderingen av søknadene har vært gjennomført under ett, uavhengig av om midlene har sin opprinnelse i det øremerkede HOD-tilskuddet til forskning eller i de regionale strategiske forskningsmidlene. Den faglige vurderingen av søknader er utført i komiteer med høyt kvalifiserte, habile medlemmer. Sammensetningen av fagkomiteene er gjengitt i vedlegg 1.

I alt er 96 søknader innstilt til støtte i den ordinære søknadsprosessen for regionale forskningsmidler 2018. Søknadene holdt også i år gjennomgående meget høy kvalitet. Dette betyr at mange av de gjenværende søknadene er vurdert som støtteverdige, men de har ikke oppnådd tildeling innenfor tilgjengelig økonomisk ramme for 2018.

Samarbeidsorganet vedtok i møte 1. desember 2017 innstillingen for tildeling av øremerket tilskudd til forskning fra HOD og sluttet seg til innstillingen om fordeling av de regionale strategiske forskningsmidlene, konferer vedlegg 2. I vedlegg 3 er det spesifisert hvilke prosjekter som etter faglig vurdering er anbefalt for tildeling fra de regionale forskningsmidlene.

2.3 Fordelingsvirkninger av innstillingen

I alt ni helseforetak eller sykehus er innstilt til tildeling av regionale forskningsmidler for 2018. Total støttesum til søknader utgjør 16,9 millioner kroner for ikke-universitetssykehusene og 115,7 millioner kroner for universitetssykehusene. Fordelingen av innstilte søknader per søkerinstitusjon er vist i tabell 1 og fordeling etter søknadskategori (fagområder) er vist i tabell 2.

Søkerinstitusjon	Antall søknader	Antall innstilte	Innstilt beløp kr
Akershus universitetssykehus HF	62	7	6 537 000
Oslo universitetssykehus HF	452	73	109 191 000
Sørlandet Sykehus HF	8	-	-
Sykehuset i Vestfold HF	12	1	534 000
Sykehuset Telemark	3	-	-
Sunnaas sykehus HF	8	3	3 201 000
Vestre Viken HF	18	1	534 000
Sykehuset Østfold HF	10	-	-
Sykehuset Innlandet HF	19	2	1 601 000
Diakonhjemmet Sykehus AS	17	4	4 316 000
Lovisenberg Diakonale Sykehus	12	4	5 433 000
Sykehusapotekene HF	2	1	1 328 000
Martina Hansens Hospital	2	-	-
Revmatismesykehuset	2	-	-
Betanien Hospital	1	-	-
Modum Bad	2	-	-
Beitostølen Helsesportsenter	1	-	-
Totalt	631	96	132 675 000

Tabell 1. Antall søknader innstilt til støtte fra regionale forskningsmidler for 2018 fordelt på søkerinstitusjoner.

Søknadskategori	Antall søknader	Antall innstilt	% - innstilt	Innstilt beløp
Klinisk somatisk forskning, inkl. translasjonsforskning	271	48	17,7	58 863 000
Basalmedisinsk forskning med translasjonsperspektiv	201	25	12,4	41 702 000
Klinisk forskning innen psykisk helse og rus, inkl. translasjonsforskning	76	12	15,8	16 348 000
Annen helseforskning* *Forskning innen folkehelse, epidemiologi, helsetjeneste m.m.	83	11	13,3	15 762 000
SUM	631	96	15,2	132 675 000

Tabell 2. Antall søknader innstilt til støtte med innstillingsbeløp fordelt på søknadskategorier (fagområder).

Konsernrevisjonen deltok også i år i kvalitetssikring av søknadsprosessen gjennom observatørdeltakelse under det avsluttende innstillingsmøtet med komitélederne 16. november 2017, konferer vedlegg 5.

2.4 Orientering om tildeling av regionale forskningsmidler fra 2017- budsjettet

I tillegg til den ordinære prosessen for tildeling av forskningsmidler for 2018 er det i løpet av 2017 også tildelt forskningsmidler fra 2017-budsjettet.

Dette gjelder

1. Utenlandsstipend (to utlysninger, søknadsfrist mars og september 2017)
2. Strategiske PhD-stipend til ikke-universitetssykehus (søknadsfrist september 2017)

I alt seks strategiske PhD-stipend er tildelt ikke-universitetssykehusene. I tillegg er tretten utenlandsstipend tildelt. Fordelingen på søkerinstitusjon er vist i tabell 3.

Søkerinstitusjon	PhD-stipend ikke-univ.sykehus	Utenlandsstipend 1. utlysning	Utenlandsstipend 2.utlysning	Totalt
Akershus universitetssykehus HF		1	2	3
Oslo universitetssykehus HF		3	3	6
Sørlandet Sykehus	1		1	2
Sykehuset i Vestfold HF	1	1		2
Sykehuset Telemark	1			1
Vestre Viken HF	2			2
Sykehuset Innlandet HF		1	1	2
Lovisenberg Diagonale Sykehus	1			1
Totalt	6	6	7	19

Tabell 3. Tildelinger av strategiske PhD-stipend til ikke-universitetssykehus og utenlandsstipend fordelt på søkerinstitusjoner.

Dersom man ser tildelingen av strategiske PhD-stipend til ikke-universitetssykehusene og tildeling av utenlandsstipend i løpet 2017 sammen med innstillingen knyttet til forskningsmidler for 2018, fordeler de konkurranseutsatte forskningsmidlene seg med 77,4 % til universitetssykehusene og 22,6 % til ikke-universitetssykehusene. 16,9 % (89 av 526) av søknader fra universitetssykehusene er tildelt støtte, mens det tilsvarende tallet for ikke-universitetssykehusene er 16,6 % (26 av 140).

2.5 Regionale forsknings- og innovasjonsmidler for 2018

De regionale midlene til forskning og innovasjon består av midler bundet opp i videreføring av flerårige tiltak, fordelinger til nye tiltak og konkurranseutsatte midler tilgjengelige for utlysning.. Tabell 4 inkluderer HOD-midler som er innstilt av Samarbeidsorganet (vedlegg 4).

HOD – midler	Beløp (mill.kr)	
Tilskudd til Helse Sør-Øst RHF for 2017		286,8
Videreføringer		
Nasjonale nettverkssatsinger	-3,0	
Tilsagn fra tidligere tildelinger	-191,3	
SUM fratrekk		-194,3
Til utlysningspott for 2018 fra HOD-midler		92,5
RHF strategiske forskningsmidler		
Ramme for 2018		279,8*
Forventet tilbakeføring av tidligere tildelte midler		4,0 **
Videreføringer		
Tilsagn fra tidligere tildelinger	-145,5	
Utenlandsstipend tildelt i løpet av 2018	-3,0	
EMBL-noden	-7,0	
Støtte til tjeneste for sensitive data (TSD)	-1,8	
Kompetansemiljø helsetjenesteforskning	-3,0	
Regional forskningsstøtte	-36,5	
Regional innovasjonsstøtte	-3,0	
Strategiske tiltak ikke-universitetssykehus	-3,0	
Mindre forskningsbaserte prosjekter rettet mot kvalitetsforbedring	-3,0	
Innovasjon		
Forskningsbaserte og brukerdrevne innovasjonstiltak og tiltak knyttet til innovative anskaffelser (til utlysning)	-30,0	
Annet		
Insentivordning for å stimulere til ekstern forskningsfinansiering	-4,5	
Søknadvurdering, administrasjon og synliggjøring	-1,8	
Uforutsette strategiske forskningstiltak i løpet av året	-1,5	
SUM fratrekk		-243,6
Til utlysningspott for 2017 fra RHF strategiske forskningsmidler		40,2
Til utlysning totalt 2018 fra HOD-midler og RHF strategiske midler		132,7

Tabell 4. Foreslått fordeling av HOD-midler og RHF strategiske forskningsmidler 2018.

*Beløpet er prisjustert fra 2017 og tillagt 5 millioner kroner.
 ** Forventet tilbakeføring fra prosjekter som frafaller tildelte midler

Støtte til EMBL-noden, kompetansemiljø for helsetjenesteforskning og tjenester for sensitive data (TSD) er videreført i samsvar med særskilte avtaler. Støtte til regional forskningsstøtte videreføres, men regional innovasjonsstøtte, som til nå har vært inkludert som en del av den regionale forskningsstøtten, er skilt ut.

Fra HOD-midlene er det avsatt i alt 3,0 millioner kroner til nasjonale nettverksatsinger. Dette er en videreføring av to nasjonale NSG-initierte forskningsnettverk innen muskel-skjelett sykdommer og helsetjenesteforskning, finansiert med 1,5 millioner kroner hver per år.

Forskningen ved ikke-universitetssykehusene styrkes gjennom avsetning av egne midler. Disse midlene gav i 2016 rom for en tildeling til i alt seks strategiske forskerstipend ved de store ikke-universitetssykehusene og i 2017 i alt seks PhD-stipend ved alle ikke-universitetssykehusene i regionen. Den samlede tildelingsandelen av søknader fra ikke-universitetssykehusene er derfor tilsvarende universitetssykehusenes, selv om antallet søknader er langt færre. Forskningsaktiviteten er ledelsesforankret ved ikke-universitetssykehusene og vil kunne gi ringvirkninger lokalt ved å bidra til kunnskaps- og kompetanseheving. Tildelingen er svært godt mottatt, og satsingen foreslås videreført. Ved strategisk tildeling til ikke-universitetssykehusene i 2016 og i 2017 ble det tildelt midler til flerårige prosjekter ved disse sykehusene. Dette innebærer at de i 2018 vil være tildelt i alt 7,3 millioner kroner til videreføring av disse prosjektene. Dette kommer i tillegg til avsetningen av 3,0 millioner kroner til nye prosjekter som utlyses i løpet av 2018 til ikke-universitetssykehusene.

For å stimulere forskningsmiljøene til innhenting av eksterne forskningsmidler er 4,5 millioner kroner avsatt som insentivtiltak. Dette er i tråd med overordnede føringer fra HOD. Midlene foreslås tilført Inven2 for å bidra til kostnadsdekning knyttet til nødvendig forberedelse og økonomisk oppfølging av eksternt finansierte kliniske intervensjonsstudier. Dette vil gjøre det enklere for helseforetakene å ta del i slike prosjekter.

I løpet av året kan det oppstå behov for tildeling av midler til forskningsformål som er viktig å støtte raskt. Det foreslås derfor avsatt 1,5 millioner kroner til slike uforutsette tiltak i løpet av året.

2.6 Midler til innovasjonstiltak

Helse Sør-Øst RHF ønsker å opprettholde nivået på innovasjonsaktiviteten i foretaksgruppen og foreslår å sette av inntil 30,0 millioner kroner for 2018 av de regionale, strategiske forskningsmidlene til fordeling til nye forskningsbaserte og behovsdrivne innovasjonstiltak. Beløpet er uendret fra de årlige beløpene 2015-2017. For 2018 foreslås at en del av midlene rettes inn mot tiltak som kan bidra til prosesser knyttet til innovative anskaffelser.

2.7 Midler til forskningsbaserte prosjekter for kvalitetsforbedring

Det er behov for å styrke mindre forskningsbaserte prosjekter som er målrettet mot kunnskap av stor betydning for kvalitetsforbedring av tjenesten. Det foreslås avsatt inntil 3,0 millioner kroner til dette formål. Dette vil typisk være prosjekter av mindre omfang enn PhD- og postdok-prosjekter, men prosjektene må bygges opp med en forskningsbasert tilnærming og holde forsvarlig vitenskapelig kvalitetsnivå. Midlene konkurransesettes og tildeles i løpet av året.

3. Administrerende direktørs vurderinger

Forskning er et sentralt innsatsområde for Helse Sør-Øst RHF. Ved de årlige utlysningene av forskningsmidler legges regional forskningsstrategi til grunn og de regionale helseforetakenes felles kriterier for vitenskapelig kvalitet og forventet nytte benyttes for faglige vurderinger i søknadsprosessene.

Administrerende direktør konstaterer at årets søknadsprosess har vært åpen, godt dokumentert og faglig forsvarlig. Transparens og habilitet oppfattes tilstrekkelig ivarettatt.

Det har de siste to årene vært satt inn målrettede strategiske tiltak for å styrke forskningen ved ikke-universitetssykehusene. Dette har bidratt til at tildelingsandelen for innsendte søknader om forskningsmidler fra ikke-universitetssykehusene er tydelig styrket. Satsingen anbefales videreført, men det forutsettes samtidig at det lokalt ved helseforetakene legges til rette for forskning av høy kvalitet og at ikke-universitetssykehusene gjør bruk av regionalt etablerte infrastrukturløsninger og nettverksstrukturer.

Fortsatt bidrar regionale forskningsmidler til basisfinansieringen av regionens fremste kompetansemiljø for helsetjenesteforskning og samhandlingsforskning ved Akershus universitetssykehus HF, selv om denne basisstøtten nå reduseres. Dette fagmiljøet er kjernen i det nasjonale forskningsnettverket for helsetjenesteforskning som Helse Sør-Øst RHF finansierer og det har vist seg konkurransedyktig i forhold til å oppnå ekstern prosjektfinsiering, blant annet fra Forskningsrådet.

Styrking av kunnskapsgrunnlaget for kvalitetsforbedring av tjenestetilbudet er av stor betydning. Administrerende direktør foreslår derfor at inntil 3 millioner kroner avsettes til avgrensede forskningsprosjekter med fokus på kvalitetsforbedring. I tillegg vil implementering av resultater fra de øvrige forskningsprosjekter som finansieres av regionale midler bidra i samme retning.

De strategiske midlene brukes også til å støtte nye innovasjonstiltak. Dette bidrar til realisering og implementering av resultater fra forskningen i pasientbehandlingen og muliggjør at erfaringer og idéer fra helsetjenesten kan omsettes i produkter og tiltak som forbedrer tjenestetilbudet. Nytt for 2018 er at en andel av innovasjonsmidlene anbefales spesielt brukt til å støtte tiltak som kan styrke eller legge til rette for innovative anskaffelser.

Administrerende direktør anbefaler styret å vedta tildelingen av konkurranseutsatte regionale forskningsmidler. Prosessen er forankret i Regionalt forskningsutvalg, der også brukere er representert, og tildelingen er i samsvar med vedtatt innstilling i Samarbeidsorganet 1. desember 2017 om fordeling av HOD-midler til individuelle forskningsprosjekt og -tiltak.

Administrerende direktør mener videreføring og foreslått finansiering av nye, ikke-konkurranseutsatte forskningstiltak vil ha stor betydning for implementering av den regionale forsknings- og innovasjonsstrategien for å oppnå forskning av høy kvalitet i hele regionen.

Trykte vedlegg:

1. Sammensetning av vurderingskomiteene
2. Innstillingsvedtak i Samarbeidsorganet fra møte 1. desember 2017
3. Individuell innstillingsliste (**Utsatt offentlighet til etter styrebehandling**)
4. Innstilling om tildeling: tabellarisk oversikt
5. Bekreftelse fra konsernrevisor

Utrykte vedlegg:

1. Utlysningstekst med omtale av søknadskategorier: <http://www.helse-sorost.no/forskningsmidler>